

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČÍSLO PROJEKTU: **CZ.1.07/1.5.00/34.0836**

32 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

ŠKOLA: ***Gymnázium Boženy Němcové, Hradec Králové***

TEMATICKÁ OBLAST: **Výtvarná výchova**

AUTOR: **Mgr. Jan Černoš**

OZNAČENÍ MATERIÁLU: **VY_32_INOVACE_VV_CERNOS_2.6**

TÉMA: **STAROVĚKÝ EGYPT**

DATUM VYTVOŘENÍ: **11.9.2013**

ANOTACE: Prezentace seznamuje se základy egyptského umění.

STAROVĚKÝ EGYPT

Běžná periodizace:

- Předdynastické období 5 000 – 3 000 let př. n. l.
- Stará říše 3 000 - 2 181 př. n. l. (Meni – Mennofer – řec. Memfida)
- Střední říše 2 040 – 1 786 př. n. l. (Véset – řec. Théby)
- Nová říše 1 560 – 1080 př. n. l. (Thutmose III.)
- Asyřané od 671 př. n. l. (saiská dynastie)
- Peršané 525 př. n. l.

Jiné členění dle moderní egyptologie:

- **1 Doba před sjednocením Horního a Dolního Egypta (?? – cca 3032/2982)**
 - 1.1 0. dynastie (?? – cca 3032/2982)

- **2 Archaická doba (cca 3032/2982–2707/2657)**
 - 2.1 1. dynastie (cca 3032/2982–2853/2803)
 - 2.2 2. dynastie (cca 2853/2803–2707/2657)

- **3 Stará říše (cca 2707/2657–2216/2166)**
 - 3.1 3. dynastie (cca 2707/2657–2639/2589)
 - 3.2 4. dynastie (cca 2639/2589–2504/2454)
 - 3.3 5. dynastie (cca 2504/2454–2347/2297)
 - 3.4 6. dynastie (cca 2347/2297–2216/2166)

- **4 1. přechodná doba (2216/2166–1976)**
 - 4.1 7. dynastie (70 dní)
 - 4.2 8. dynastie (2216/2166 – cca 2170/2120)
 - 4.3 9. a 10. dynastie (2170/2120 – cca 2025/2020)
 - 4.4 11. dynastie (2119–1976)

- **5 Střední říše (1976–1794/1793)**
 - 5.1 12. dynastie (1976–1794/1793)

- **6 2. přechodná doba (1794/1793–1550)**
 - 6.1 13. dynastie (1794/1793–1648/1645)
 - 6.2 14. dynastie (?? –1648/1645)
 - 6.3 15. dynastie (hyksóská, 1648/1645–1539/1536)
 - 6.4 16. dynastie (souběžná s 15. dynastií)
 - 6.5 17. dynastie (cca 1645–1550)

- **7 Nová říše (1550–1070/1069)**
 - 7.1 18. dynastie (1550–1292)
 - 7.2 19. dynastie (1292–1186/1185)
 - 7.3 20. dynastie (1186/1185–1070/1069)

- **8 3. přechodná doba (1070/1069–664)**
 - 8.1 21. dynastie (1070/1069–946/945)
 - 8.2 22. dynastie (libyjská, 946/945–714/712)
 - 8.3 23. dynastie (libyjská, cca 818–719/717)
 - 8.4 24. dynastie (cca 740–714/712)
 - 8.5 25. dynastie (kušitská, cca 745–664)

- **9 Pozdní doba (664–332/330)**
 - 9.1 26. dynastie (saiská, 664–525)
 - 9.2 27. dynastie (perská, 525–401)
 - 9.3 28. dynastie (404/401–399)
 - 9.4 29. dynastie (399–380)
 - 9.5 30. dynastie (380–342)
 - 9.6 31. dynastie (perská, 342–332/330)

Základní informace:

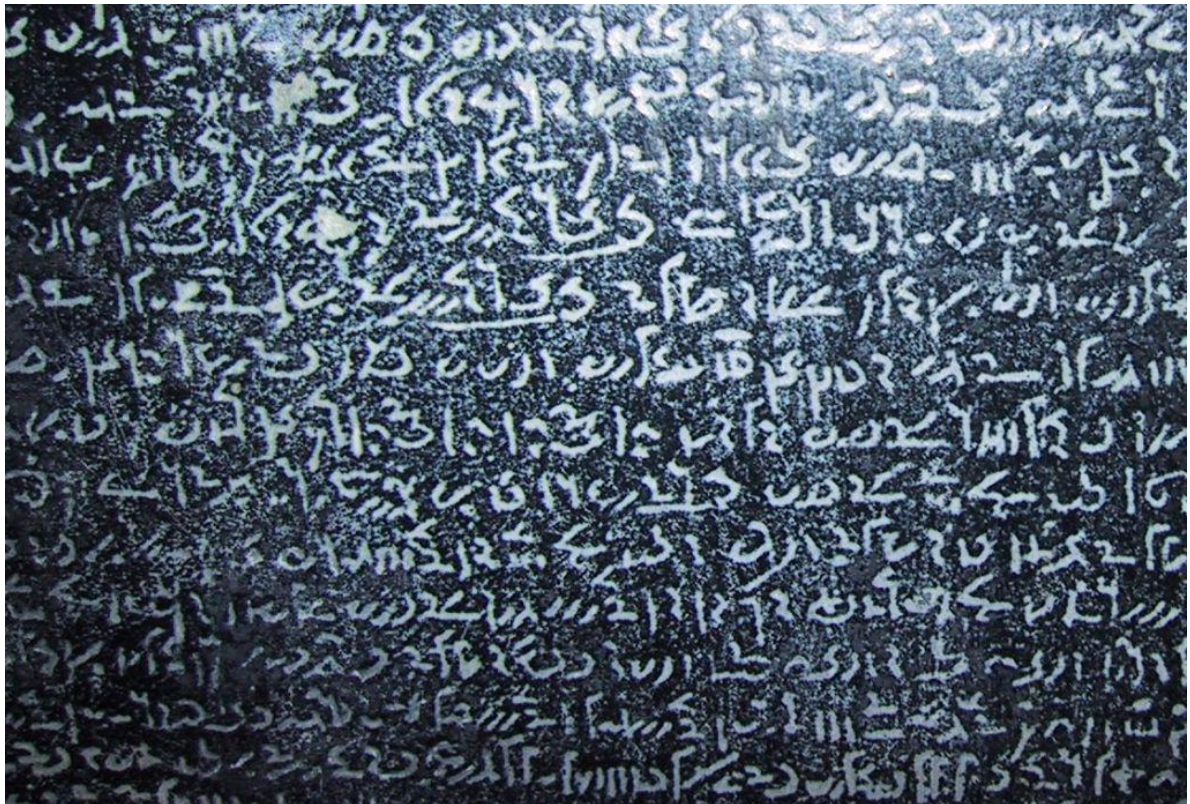
- Egypt se rozléhá v Africe u povodí Nilu
- Díky Nilu byl Egypt úrodným prostranstvím
- Bez Nilu by se nezrodila tak ušlechtilá civilizace. Tento úzký pás byl pravidelně každý rok v srpnu a září zaplavován záplavami. Záplavy způsobovaly zejména deštivé přívaly. Ty splavovaly z horských masivů Etiopie velké množství bahna, které se usazovalo podél Nilu. Po záplavách zanechala řeka bohaté a úrodné nánosy černoze. Takto Nil vytvářel podmínky pro život a všestranný rozmach kultury starého Egypta
- Okolo 4000 p. n. l. vzniká **Horní a Dolní Egypt** (ústí do Středoziemního moře), začíná se vyvíjet i písmo
- Prvním historicky doloženým vládcem byl faraon **Meni** (3100 př. n. l.). Sídlí ve městě Mennofer (Dolní Egypt)
- Sjednotil Horní a Dolní Egypt. Zakládá Starou říši (3. tis. př. n. l.)

OBDOBÍ STARÉ ŘÍŠE:

- Se začátkem panování třetí dynastie začala Stará říše
- Panovník byl ztělesněním boha a měl neomezenou moc. Byl považován za výjimečného. Nepřišel na svět jako ostatní lidé, o jeho narození se postarali bohové. Byl uctíván jako syn slunečního boha Ra. Proto docházelo k častému zobrazování panovníků v podobě sošek, maleb...
- Za vlády faraona Džosera byla postavena první pyramida pojmenovaná po něm
- Objevuje se písmo hieroglyfické, hieratické, démotické

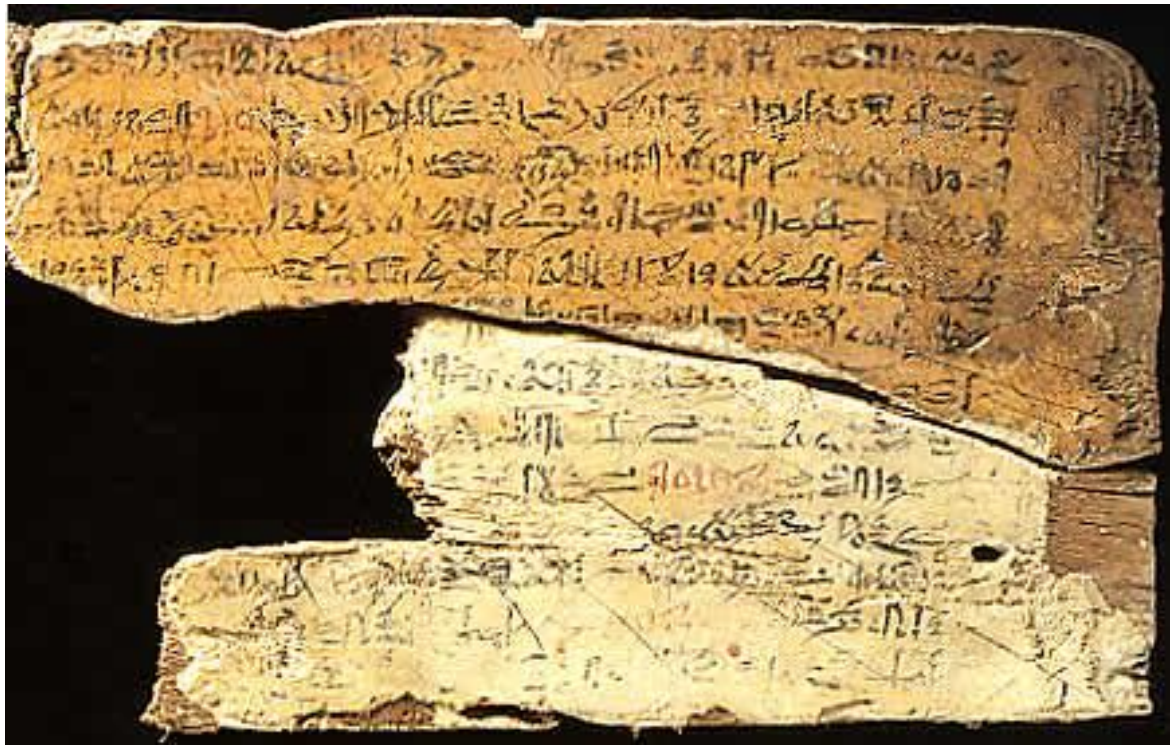

Handwritten text in a highly stylized, cursive script, likely a form of Urdu or Persian calligraphy. The text is arranged in approximately 12 horizontal lines, with varying line lengths and dense character packing. The ink is black on a light background.

Handwritten Arabic text in a cursive script, organized into approximately 15 horizontal lines. The text includes various numbers and words, with some red ink used for emphasis or headings. The script is dense and fills most of the page's width.

Handwritten Arabic text in a cursive script, organized into approximately 15 horizontal lines. This column contains similar content to the left column, including numbers and words, with some red ink used for emphasis. The text is dense and fills most of the page's width.

STŘEDNÍ ŘÍŠE:

- Vzniká po zániku Staré říše. Hlavní městem byl **Véset**, který byl náboženským centrem

- Budují se chrámy, kanály, pevnosti...
- Dochází k celkovému rozkvětu všech uměleckých a vědeckých směrů
- Do období střední říše spadá objev bronzu. Tento objev vedl k prudkému zdokonalení výrobních nástrojů a samozřejmě i zbraní
- Zakladatelem jedenácté dynastie byl panovník **Mentuhotep I.**
- Místem posledního odpočinku bylo **vésetské pohřebiště** a podle tamního zvyku se nestavěli pyramidy, ale skalní hrobky
- Mentuhotep I. si poblíž dnešního Luxoru nechal vybudovat hrobku a postavit zádušní chrám
- Za dvanácté dynastie docházelo k budování rozsáhlých zavodňovacích staveb
- Obnovuje se pohřbívání do pyramid, které jsou stavěny převážně z nepálených cihel s kamenným obložením

NOVÁ ŘÍŠE

- Za nové říše dochází k největšímu rozmachu Egypta a to jak mocenského, hospodářského tak i kulturního
- Egypt, jak jej známe dnes, chrámy, obelisky, pylony.... To je Nová říše, zlatá éra egyptských dějin
- Do Egypta pronikla výroba železa a tvrdých slitin bronzu, byl zdokonalen pluh, rozvíjela se nebývalým tempem řemesla i stavebnictví

Za nové říše došlo k budování nejznámějších a největších staveb Egypta

- **Chrámový komplex v Karnaku**, ve kterém stojí největší obelisk na světě – obelisk královny Hatšepsovet, největší skarab panovníka Amenhotepa III. tamtéž, největší posvátné jezírko

TripZone.cz

- Největší **zádušní chrám Ramesse II.** (dnes známý jako Ramesseum), největší sochy ve skalním chrámu v **Abú Simbel** a desítky dalších

Abú Simbel

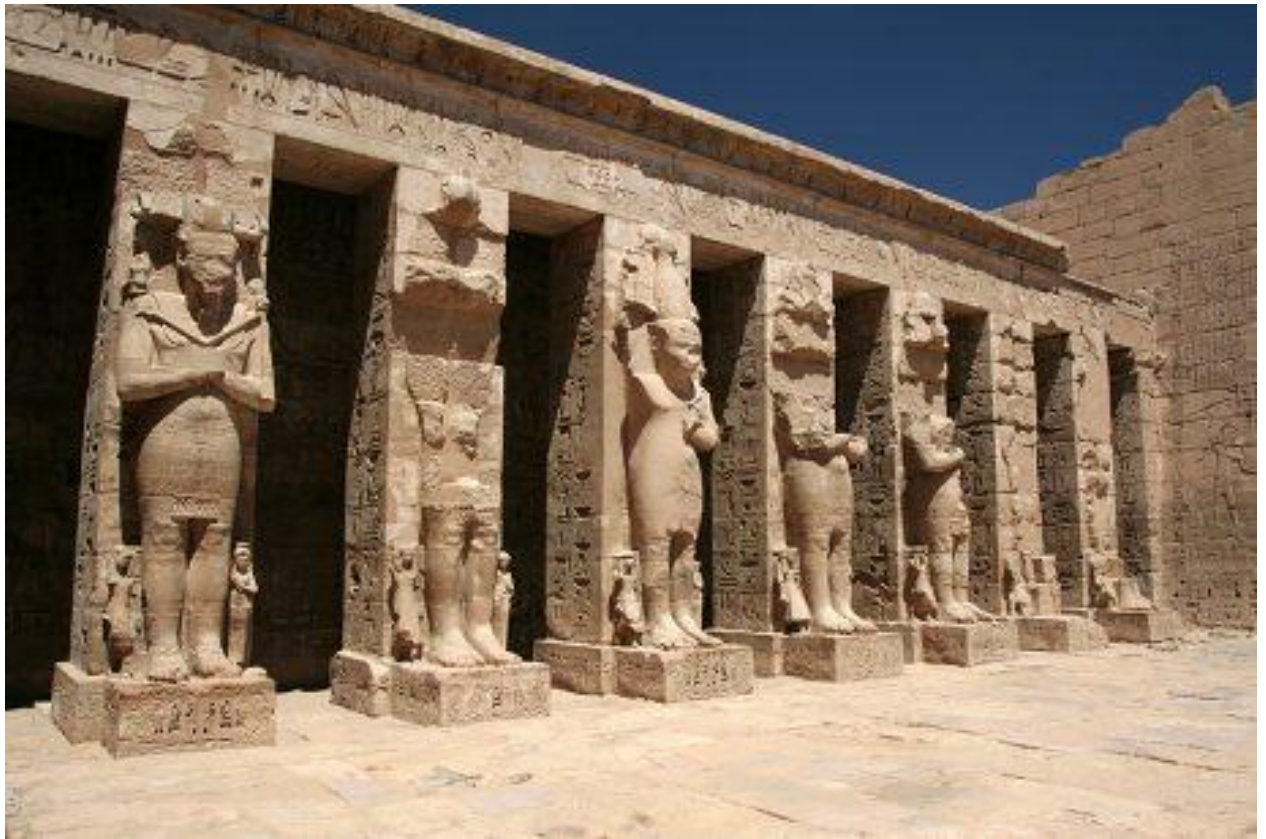

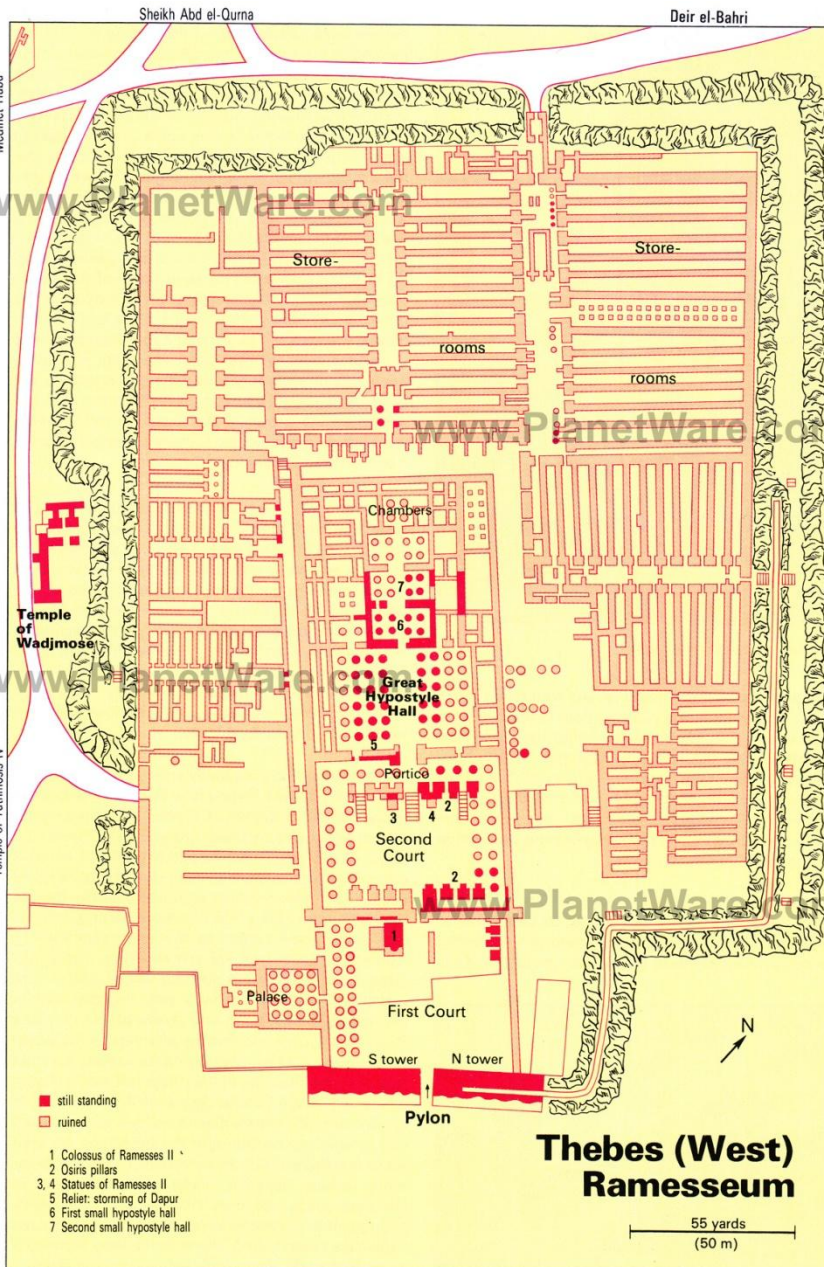
- Avšak kromě kolosálních staveb se zachovala i díla, svým pojetím odlišná od předchozích

- Projevuje se na nich vliv krétského a mezopotamského umění, se kterým se Egypťané v té době seznámili. Některá díla té doby jsou vysoce realistická a zobrazují panovníky i život zcela jinak než bylo do té doby zvykem

Ramesseum

Zdroje

http://looklex.com/egypt/photos/abu_simbel02.jpg
http://www.traveleye.com/forum/album_mod/upload/6964579b6801b76e31787c78e261f3c8.jpg
<http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fb/Abusimbel.jpg>
http://www.google.cz/imgres?espv=210&es_sm=93&biw=940&bih=608&tbn=isch&tbnid=llNyjossBptoam:&imgrefurl=http://www.tourist-destinations.net/2013/10/abu-simbel-egypt-travel-guide.html&docid=MMzhomSE_hlK8M&imgurl=http://www.tourist-destinations.net/wp-content/uploads/2013/10/abu_simbel_egypt-normal.jpg&w=1600&h=1200&ei=PVaWUt2bDleVywOgg4DgCA&zoom=1&ved=1t:3588,r:9,s:0,i:128&iact=rc&page=2&tbnh=182&tbnw=220&start=6&ndsp=14&tx=72&ty=85
http://www.anniebees.com/Egypt/Assets/images/Val_7.jpg
<http://www.planetware.com/i/map/EGY/thebes-ramesseum-map.jpg>
<http://media-3.web.britannica.com/eb-media/20/126720-004-D1803F31.jpg>
<http://egypt.svetadily.cz/userfiles/image/clanky/egypt-karnak-1.jpg>
http://www.tripzone.cz/content_img_cs/005/chramovy-komplex-karnak-w-5565.jpg
<http://www.paladix.cz/img.php?ido=17144>
http://2.bp.blogspot.com/_lj7z4HxCG8I/S9ZgSJCdWwI/AAAAAAAABBE/dN9XVhHqVBM/s1600/Lepsius_Karnak.jpg
<http://faraon.wz.cz/cesta/luxor001.jpg>
http://staroveky-egypt.wz.cz/jazyk/gramatika/pics/01_hieratic_sample.jpg
http://files.kupsikrecka.webnode.cz/200000043-7588b7682a/Edwin_Smith_Papyrus_v2e.jpg
<http://hci.webpark.cz/demoticke.jpg>
http://nd01.jxs.cz/892/716/952cdae0fb_21235811_o2.jpg
<http://sn.spsnome.cz/uploads/Dejepis/hieroglyfy.jpg>
<http://hci.webpark.cz/hieroglyfy.jpg>